

Mnogi vlasnici suočeni s izazovom nasljeđivanja unovčavat će vlasništvo

Na hrvatskom tržištu spajanja i akvizicija prošla je godina bila rekordna i po broju transakcija i po vrijednosti jer je potpisano nekoliko velikih transakcija, poput prodaje Splitske banke, Bille i Arenaturista. Sektorski fokus aktivnosti M&A zasigurno ostaje na turizmu, maloprodaji i robi široke potrošnje, energetici i farmaceutici

Europsko tržište spajanja i akvizicija (M&A) palo je drugu godinu zaredom. Pad u 2016. iznosio je 10-ak posto prema ukupnoj vrijednosti transakcija (oko 800 mlrd. \$), međutim, velike su razlike između pojedinih tržišta. Tržište M&A u Njemačkoj poraslo je vrijednosno za 27 posto (Kineska ofenziva), dok je ono u Velikoj Britaniji, koje inače generira većinu europskih transakcija, palo za 55 posto (Brexit).

No u 2016. ukupan broj transakcija zadržao se na razini prethodne godine kad ih je bilo 6756, što donekle upućuje na elastičnost tržišta u tzv. mid-market segmentu (5-250 milijuna dolara), odnosno zaključak kako je veći broj mid-market transakcija glavni generator nastavka aktivnosti na tržištu M&A. Npr. Italija je također zabilježila pad od oko 25 posto promatrajući ukupnu vrijednost transakcija, međutim, prema njihovom broju, to je bila rekordna godina još od 2008. upravo zbog oporavka mid-market M&A.

Suprotno trendu u zapadnoj Europi, regija CEE bilježi rekordne rezultate još od 2008., a posebno živo bilo je u Češkoj (vrijednosno), Poljskoj (broj transakcija) i Rumunjskoj (meka za PE fondove).

Vodeći sektori M&A Uz oporavak globalnoga gospodarstva, vodeći sektori aktivnosti M&A i dalje su proizvodno-industrijski, TMT, financijske usluge, energetski i farmaceutski sektor u kojima se realiziralo 70-ak posto ukupne vrijednosti svih prošlogodišnjih transakcija. Globalizacija nastavlja biti ključni pokretač akvizicijskih strategija pa internacionalizacija poslovanja diktira nužnu potrebu traženja novih prilika za rast i razvoj. U 2016. oko 40 posto globalnih aktivnosti M&A realiziralo se među regionalnim i prekograničnim transakcijama. Kineski kupci su lideri po vrijednosti prekograničnih investicija od 200-tinjak milijardi dolara, od čega se više od 40 posto odnosi na Europu. Međutim, očekuje se usporavanje kineske ofenzive. S druge strane, ostaje vidjeti kako će najavljenе izmjene zakona i odluke novog predsjednika SAD-a utjecati na američku ofenzivu ili, bolje rečeno,

piše **JOŠKO VUČETIĆ**
partner u Caperu
jvucetic@caper.hr

Hrvatske tvrtke nije zaobišao globalni trend i raduje nas što sve više vlasnika internacionalizira poslovanje. Tako su grupe Orbico i Atlantic aktivnostima M&A proteklih godina ostvarile snažan rast udjela prihoda sa stranih tržišta, s 50-ak posto na oko 80 posto

defenzivu. U Europi mid-market segment zauzima 80-ak posto svih transakcija, odnosno oko 75 posto svih prekograničnih transakcija. Kompanije imaju velike novčane rezerve, a vjetar u leđa svakako su i financijska tržišta.

Također, PE fondovi aktivni u Europi akumulirali su velike zalihe kapitala (dry powder); samo u posljednje tri godine više od 80 milijardi dolara, a osim međusobne žestoke konkurencije, sve se više suočavaju i s pritiskom sponzora da aktivnije ulažu.

Gdje je Hrvatska Na hrvatskom tržištu M&A već smo naviknuti na uobičajenu aktivnost od 15 do 20 transakcija godišnje prosječne veličine od 30-ak milijuna eura. Međutim, kao i drugdje u regiji CEE, 2016. bila je rekordno dobra, i po broju transakcija (oko 25) i po vrijednosti jer je potpisano nekoliko velikih transakcija, poput prodaje Splitske banke, Bille i Arenaturista. Hrvatske kompanije nisu izuzete od globalnog trenda i raduje što sve više vlasnika internacionalizira poslovanje. Tako su grupe Orbico i Atlantic aktivnostima M&A prošlih godina ostvarile snažan rast udjela prihoda s inozemnih tržišta, s 50-ak na oko 80 posto.

Pozitivan ciklus globalne aktivnosti M&A trajao je već neuobičajeno dugo. Međutim, svijet nastavlja biti sve manji, a kompanije sve više internacionalizirane, tražeći nova tržišta, inovacije i tehnologije.

Većina biznisa suočava se s usporavanjem rasta i malo je mogućnosti za uspjeh od organskih strategija, a vlasnici tih biznisa ciljati će mete u regijama sa znatnim potencijalom za rast.

Očekuje se nastavak trenda manjeg broja velikih transakcija (konsolidacija tržišta) i većeg broja transakcija u mid-market segmentu, pogotovo u regiji CEE. Mid-market segment tržišta dodatno je zanimljiv s obzirom na to da su mnogi vlasnici suočeni s izazovom nasljeđivanja i odlučuju unovčiti svoje vlasništvo.

Sličnu situaciju očekujemo i u Hrvatskoj, pa je pred nama nekoliko zanimljivih godina aktivnosti M&A. Sektorski fokus zasigurno ostaje na turizmu, maloprodaji i robi široke potrošnje, energetici i farmaceutici. ■